

Eerste programmarapportage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) 2025

1 januari t/m 30 april

Auteur

D. Boersen

Registratienummer

25.0418711

Datum

1 mei 2025

Status

Concept

Afdeling

Projecten, Advies en Onderzoek

Toelichting voorpagina

De praatplaat op de voorkant geeft de tijdlijn weer van waar we als de gezamenlijke HWBP alliantie vandaan komen, wat er dit jaar op ons afkomt en hoe de weg er tot 2050 (en daarna) eruit ziet. Deze tijdlijn is ook gepresenteerd bij de themabijeenkomst aan het algemeen bestuur op 12 maart.

Dit jaar worden er afspraken gemaakt over de Herijking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De herijking van het HWBP omvat keuzes over de financiering van het programma t/m 2050 en de bijbehorende kaders om de middelen doelmatig en efficiënt uit te geven.

Het Actieplan Toekomstgericht HWBP is het plan van aanpak voor de herijking: er zijn onderzoeken uitgezet en via dialogen wordt richting gegeven aan de afspraken in de herijking. De afspraken landt in wijziging van Waterwet en/of subsidieregeling HWBP, en/of een nieuwe bestuurlijke overeenkomst en/of verbeteringen binnen de kaders van het HWBP. De afspraken worden gemaakt door de financiers Het Rijk (Minister van Infrastructuur en Waterstaat) en de Waterschappen

Eind 2024 zijn veel onderzoeken en probleemanalyses afgerond. Hieronder vallen o.a. de evaluaties van de subsidieregeling en de waterwet. Het regieteam van het actieplan stelt aan de hand van deze onderzoeken en analyses voorstellen voor de bestuurlijke afspraken op. De HWBP-top op 7 maart was een belangrijke stap in dit proces. Alle sleutelfunctionarissen op ambtelijk én bestuurlijk niveau waren bij elkaar met als doel om beeldvorming over de opgeleverde onderzoeken en analyses op te halen evenals een eerste richting voor de bestuurlijke afspraken.

De eerste helft van dit jaar werken we als alliantie HWBP samen toe naar een set van afspraken. De tweede helft van het jaar staat in het teken van besluitvorming bij de Financiers. Het doel is om eind 2025 de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de herijking van het HWBP naar de tweede kamer te sturen.

Inhoudsopgave

Toelichting voorpagina	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Landelijke ontwikkelingen	4
2 Stand van zaken	6
2.1 HWBP-2	6
2.1.1 Markermeerdijken	6
2.1.2 Durgerdam	8
2.2 HWBP	9
2.2.1 Den Oever – Den Helder (DO-DH)	9
2.2.2 Haukesschutsluis (Wieringermeerkring)	9
2.2.3 Samenwerken aan Kunstwerken (Eric)	9
2.2.4 Monnickendam Zeedijk	10
2.2.5 Den Helder Havendijk	11
2.2.6 Den Helder Helderse Zeewering	12
2.2.7 Katwoude (11a/12a/12b)	13
2.2.8 Realistische ontwerpen met lengte-effecten	13
2.3 Toekomstige opgave	14
3 Programmarisico's	15
4 Scope, tijd en geld	16
4.1 HWBP-2	16
4.1.1 Scope	16
4.1.2 Tijd	16
4.1.3 Geld	16
4.2 HWBP	18
4.2.1 Scope	18
4.2.2 Tijd	19
4.2.3 Geld	19

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Programma's HWBP-2 en HWBP

Er wordt binnen HHNK uitvoering gegeven aan het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) in de vorm van twee programma's, het HWBP-2 en het HWBP. De maatregelen vanuit de toetsrondes 2001 en 2006 worden onder het HWBP-2 uitgevoerd en de maatregelen uit de toetsrondes 2011 en 2017 onder het HWBP. Voor elk geldt een eigen subsidieregeling met als grootste verschil dat de HWBP-2 projecten 100% subsidiabel zijn op basis van nacalculatie en de HWBP projecten voor 90% subsidiabel zijn op basis van voorcalculatie, waarbij sprake is van een 10% eigen bijdrage.

HWBP-2

HHNK heeft de opdracht gekregen om alle in de tweede toetsronde afgekeurde primaire waterkeringen uiterlijk in het jaar 2019 te laten voldoen aan de veiligheidsnormen. Voor de Markermeerdijken geldt een uitzondering. Deze moeten in het jaar 2027 voldoen. Binnen het HWBP-2-project Markermeerdijken worden enkele stukken dijk welke in een latere toetsronde zijn afgekeurd direct meegenomen. Deze zogenoemde koppelstukken vallen echter onder de HWBP-subsidieregeling.

HWBP

Het doel van het HWBP is om in 2050 alle primaire keringen aan de veiligheidsnormen te laten voldoen, waarbij benodigde versterkingen op een sobere en doelmatige wijze plaatsvinden:

- Sober: alleen de kosten van maatregelen die daadwerkelijk bijdragen aan het behalen van de veiligheidsnorm komen voor subsidie in aanmerking.
- Doelmatig: de totale kosten van een primaire waterkering gedurende de gehele (resterende) levensduur dienen in ogenschouw te worden genomen.

Het landelijke HWBP richt zich op afgekeurde primaire keringen, waarbij sprake is van een voortrollend programma. Dit houdt in dat het programma ieder jaar voor de navolgende twaalf jaren wordt geactualiseerd. Ook dienen elke twaalf jaar alle keringen opnieuw te worden beoordeeld. Dit gebeurt door de verantwoordelijke waterschappen op basis van landelijk vastgestelde normeringen.

Uitgangspunten bij de subsidieverlening zijn dat de beschikking van de subsidie per projectfase plaats vindt, het waterschap na het moment van beschikking volledig risicodragend is en dat kosten van voorfinanciering evenals beheer- en onderhoudskosten niet subsidiabel zijn.

1.2 Landelijke ontwikkelingen

Terugblik

De Alliantie HWBP bestaat uit de 21 waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS) die er gezamenlijk voor staan om te zorgen dat in 2050 alle primaire keringen aan de norm voldoen. Ook de financiering van het HWBP wordt gezamenlijk door de 21 waterschappen en het Rijk opgebracht.

De Programmadirectie HWBP (PD HWBP) ziet toe op de uitvoering van de subsidieregeling HWBP en ondersteunt de projecten door middel van zogenoemde begeleidingsteams.

Het afgelopen triaal stond in het teken van het Actieplan Toekomstgericht HWBP inclusief een (bestuurlijke) werkconferentie. Het doel is te komen tot concrete voorstellen die aansluiten bij de drie hoofddoelen: een betere inschatting van de versterkingsopgave tot 2050, verbeterde prestaties en een optimalisering van de programmering om de doelstelling 2050 te realiseren. Daarnaast is gewerkt aan een nieuwe kadernota voor het opstellen van de concept landelijke programmering 2027-2038.

Verkorte weergave van het jaarlijkse programmeerproces

Vooruitblik

Het komende triaal staat in het teken van de verdere uitwerking van het Actieplan Toekomstgericht HWBP, de daarbij behorende afspraken en eventuele bestuurlijke besluitvorming. Komend triaal wordt ook het concept landelijk programma 2027-2038 opgesteld. Hiervoor leveren de waterschappen input aan over hun lopende en nog op te starten projecten.

2 Stand van zaken

In dit hoofdstuk wordt per lopend project binnen de beide programma's kort stilgestaan bij de belangrijkste gebeurtenissen van de afgelopen periode en wordt er ook vooruitgekeken naar de komende periode.

2.1 HWBP-2

2.1.1 Markermeerdijken

Modules Markermeerdijken¹

Terugblik

Project breed

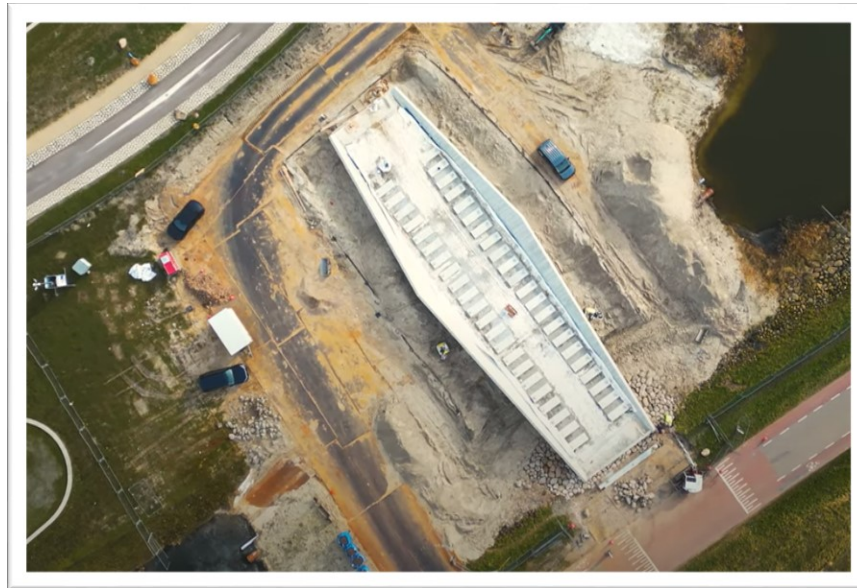
- In maart 2025 is een nieuwe dronevideo gepubliceerd met de meest recente ontwikkelingen: (https://youtu.be/QHaD_4uoLGA).
- De afhandeling van de wijzigingsdossiers verloopt voorspoedig. Inmiddels is 80% van het totale bedrag van de wijzigingsdossiers aangevraagd voor herbeschikking.

Deelgebied Noord

Module 1-4: Hoorn Binnenstad t/m De Kogen

- Er wordt volop gewerkt aan de drie bruggen ('familie van bruggen') in Hoorn. De wandel- en verkeersbrug zijn beide eind april voltooid en de derde brug zal rond de bouwvak worden afgerond.

¹ Het project Markermeerdijken is opgedeeld in 15 modules (excl. Durgerdam) lopende van Hoorn tot aan Amsterdam, welke zijn ondergebracht in de deelgebieden Noord (1-4), Midden (5-10) en Zuid (11-15).

Brug in aanbouw Stadstrand Hoorn

- HHNK heeft in een zogenoemde Memorie van Eis haar standpunt toegelicht in de arbitragezaak tegen de gemeente Hoorn met betrekking tot de aanleg van de 'familie van bruggen'. Samen met de alliantiepartners is HHNK in afwachting van de reactie van de gemeente Hoorn en de uitkomst van de Raad van Arbitrage.

Deelgebied Midden

Module 5-10: Etersheimerbraak t/m Noordeinde Volendam

- Bij het zwembad Warder en de kruising Etersheim zijn zowel binnen- als buitendijkse trappen aangebracht.
- In de teen van de dijk is in module 5 en 6 is een nieuwe weg aangelegd.
- De dijk en de weg bij polder Zeevang zijn beide naar buiten verlegd.
- In module 9 is de weg opnieuw aangelegd en de watergang is gegraven.

Deelgebied Zuid

Module 11-15 Pieterman t/m Uitdammerdijk

- De werkzaamheden in module 11 zijn tijdelijk stilgelegd geweest na de publicatie van het krantenartikel 'Waar zijn de bommen?'. Uit voorzorg is een onderzoeksbureau ingeschakeld, welke geen aanwijzingen heeft gevonden voor de aanwezigheid van explosieven.
- In module 11a is de bestaande dijk afgegraven.
- In Katwoude, bij de jachthaven, is de dijk versterkt met damwanden.
- Met de provincie Noord-Holland en het HWBP zijn de gesprekken gestart over de afhandeling van module 12b (Katwoude Nieuwedam).
- De Hoeckelingsdam is als meekoppelkans voor Rijkswaterstaat hersteld.

Plaatsen damwanden Katwoude nabij de haven

Vooruitblik

- De laatste wijzigingsdossiers worden aangevraagd voor herbeschikking, wat nog 20% van het totale bedrag betreft.
- Module 5 en 7 zullen worden opgeleverd.
- De wandel- en verkeersbrug in Hoorn worden begin mei vervroegd in gebruik genomen en er volgt een feestelijke opening op 15 mei.
- De fiets-wanderverbinding van module 1, 2 en 3 wordt opgeleverd aan de Provincie Noord-Holland.
- Binnen module 6 wordt de dijkplaats Etersheim opgeleverd aan de Provincie Noord-Holland.
- Vier ringslangverblijven worden opgeleverd aan de Provincie Noord-Holland.
- De Hoeckelingsdam wordt opgeleverd aan Rijkswaterstaat.
- Een aantal delen (circa 4 km) van de dijk van module 15 zullen vervroegd in gebruik worden genomen.

2.1.2 Durgerdam

Terugblik

- De verantwoordingsrapportage is ter formele toetsing aangeboden aan de PD HWBP, tegelijk met andere HWBP-2 dossiers.
- Binnen de stuurgroep (ambtelijk opdrachtgevers HHNK, Amsterdam, PNH) is de afronding van project Durgerdam door HHNK gedeeld.

Vooruitblik

- De vaststelling van de subsidiebeschikking door de PD HWBP wordt in het tweede triaal verwacht.
- Na binnenkomst van de subsidiebeschikking Vervolgens kan het dijkversterkingsproject formeel worden afgesloten en is het dijktraject weer de verantwoordelijkheid van de beheerorganisatie.

2.2 HWBP

2.2.1 Den Oever – Den Helder (DO-DH)

Terugblik

- Het projectteam werkt aan de afronding van de planproducten waaronder de milieueffectrapportage en het ontwerp-projectbesluit worden opgesteld.

Dijktraject DO-DH

Vooruitblik

- In het tweede trial wordt gestart met het voorbereiden van de subsidieaanvraag voor de realisatiefase van het project.
- Het dagelijks bestuur van HHNK krijgt in het derde trial van 2025 het ontwerp-projectbesluit ter besluitvorming aangeboden.

2.2.2 Haukesschutsluis (Wieringermeerkering)

Terugblik

- Er is door de PD HWBP een uitspraak gedaan over de subsidiabiliteit van de projectkosten van de vervanging van de Haukesschutsluis. Het deel dat betrekking heeft op de waterveiligheid en aangemerkt wordt als een ontwerpwijziging is subsidiabel vanuit het HWBP. De exacte subsidiabele kosten zijn nog niet bekend.

Vooruitblik

- Er wordt een nieuwe raming opgesteld met het juiste prijspeil en de juiste uitgangspunten zodat op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau afspraken gemaakt kunnen worden over cofinanciering tussen de gemeente Hollands Kroon, de provincie Noord-Holland en HHNK. Dit betreft een gezamenlijke raming met de drie medeoverheden, zodat deze ook door alle partijen gedragen wordt.

2.2.3 Samenwerken aan Kunstwerken

Op het Hoogwaterbeschermingsprogramma staan enkele honderden waterkerende kunstwerken in een primaire waterkering. Het is een uitdaging om al deze kunstwerken voor 2050 op te leveren. Om

kennis te delen en de uitvoering aan te jagen, is in 2021 het innovatieproject Samenwerken aan kunstwerken gestart. Het betreft een project van én voor alle waterschappen en RWS. HHNK vervult hierin de trekkersrol.

Terugblik

- Op het terrein van Deltares is op 10 april het Kunstwerkenfestival georganiseerd door het Kernteam Samenwerken aan Kunstwerken. Een boeiend programma met mooie verhalen over samenwerken, verbinding en kennisuitwisseling.

Vooruitblik

- Verdere voorbereidingen tot afronding van het innovatieproject in 2025 worden binnen het projectteam opgepakt, waarbij afronding, vastlegging en overdracht van alle opgeleverde kennis, kunde en producten de rode draad vormt.

2.2.4 Monnickendam Zeedijk

Terugblik

- Eind 2024 is door het projectteam een aanvullende veiligheidsanalyse opgesteld naar de opgave van het project. De directe aanleiding hiervoor waren opmerkingen van het Adviesteam Dijkontwerp (ADO) en de Commissie mer op de eerder uitgevoerde onderzoeken. Ook na de aanvullende veiligheidsanalyse concludeert HHNK dat er een opgave blijft bestaan. Door Deltares wordt een review op de aanvullende veiligheidsanalyse uitgevoerd.
- In samenwerking met bestuurlijke partners (gemeente Waterland, Provincie Noord-Holland en de Vervoersregio Amsterdam) is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar een fietspad op de dijk. De resultaten hiervan worden nog verwerkt, maar het lijkt mogelijk om een haalbare variant te ontwerpen.

Dijktraject Monnickendam

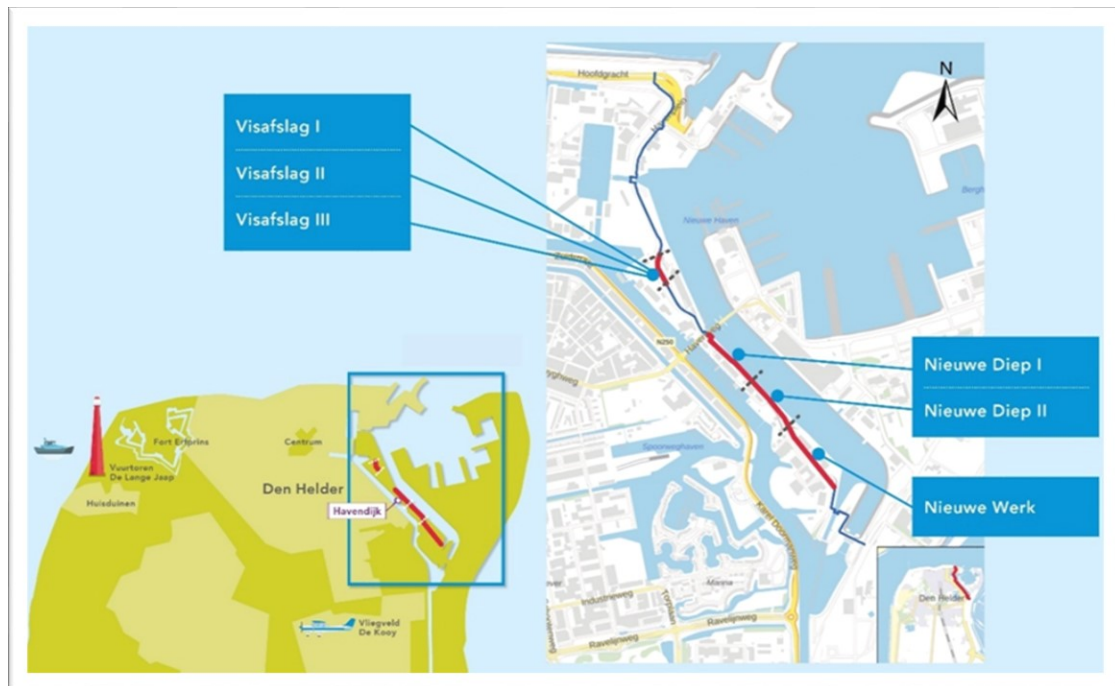
Vooruitblik

- Het projectteam bereidt de planuitwerkingsfase verder voor. Hiertoe wordt een plan van aanpak opgesteld en wordt door de Alliantie Markermeerdijken een aanbieding voor de werkzaamheden gedaan.

2.2.5 Den Helder Havendijk

Terugblik Havendijk Den Helder

- De voorkeursalternatieven voor het project zijn op 4 maart 2025 door het dagelijks bestuur vastgesteld.
- Er is gestart met het opstellen van het plan van aanpak voor de planuitwerkingsfase. Dit plan vormt de basis voor de subsidieaanvraag richting de PD HWBP.

Dijktraject Den Helder Havendijk

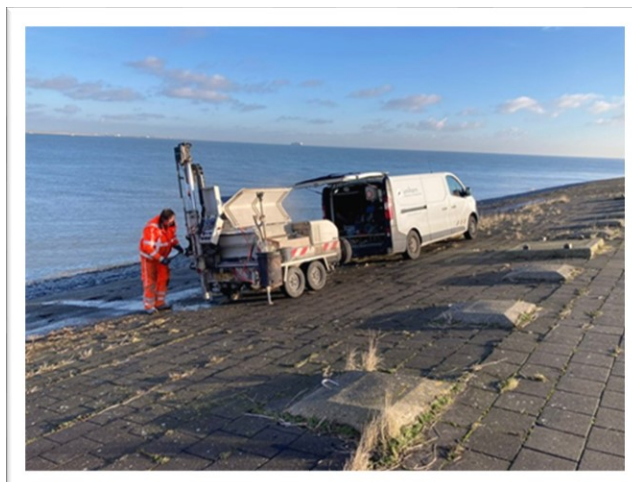
Vooruitblik Havendijk Den Helder

- De subsidieverstrekking door de PD HWBP wordt in de tweede helft van 2025 verwacht.
- In april 2025 wordt een bijeenkomst georganiseerd om de omgeving te informeren over het verdere proces en de planning.

2.2.6 Den Helder Helderse Zeewering

Terugblik Helderse Zeewering

- Er is gestart met het opstellen van het plan van aanpak voor de planuitwerkingsfase. Dit plan vormt de basis voor de subsidieaanvraag bij de PD HWBP.
- Er is asfaltonderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het asfalt.

Asfaltonderzoek

Vooruitblik Helderse Zeewering

- De subsidie verstrekking vanuit de PD HWBP wordt in de tweede helft van 2025 verwacht.

- Het voorkeursalternatief wordt uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp (vo). Dit gebeurt door eigen medewerkers van HHNK in afstemming met kennisinstututen, onder andere op het gebied van het nieuwe faalmechanisme ASP (bezijken asfaltbekleding door ontstaan S-profiel door golfterugtrekking). De kennis over dit faalmechanisme is namelijk voor een groot deel binnen HHNK aanwezig.

2.2.7 Katwoude (11a/12a/12b)

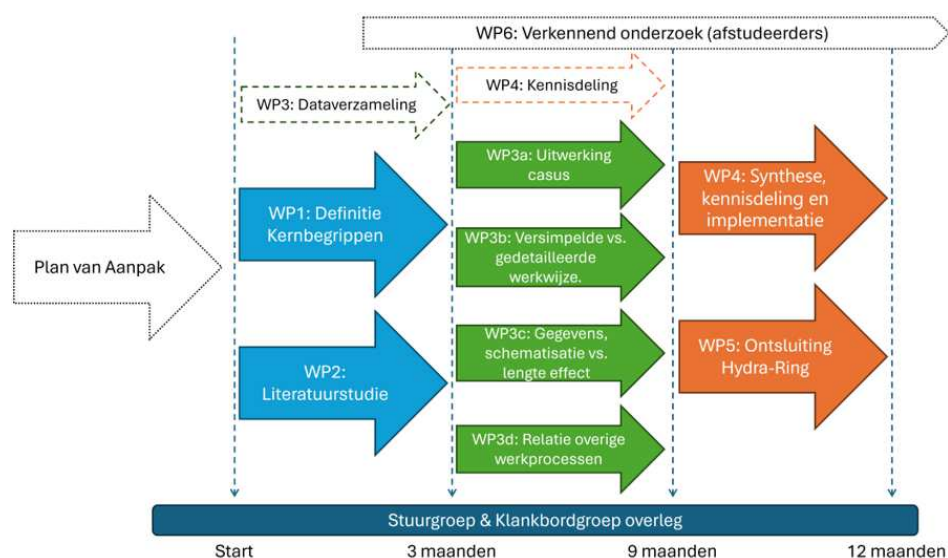
- De realisatiefase van Katwoude module 11a en 12a wordt uitgevoerd door de Alliantie Markermeerdijken. De voortgang hiervan is opgenomen onder paragraaf 2.1.1. Markermeerdijken.
- De realisatiefase van Katwoude module 12b (Nieuwendam) vormt een onderdeel van het provinciale project N247 (deel noord Monnickendam tot aansluiting N244). Gezien de geringe opgave en bijbehorende financiën, vind de afwikkeling van de realisatiefase mogelijk plaats bij de vaststelling van de planuitwerkingsfase Katwoude (11a/12a/12b).

2.2.8 Realistische ontwerpen met lengte-effecten

Sinds 1 januari 2017 hanteren we in Nederland de overstromingsrisicobenadering voor de beoordeling en versterking van primaire waterkeringen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de kans van een overstroming, maar ook naar de gevolgen.

Bij het beoordelen van onze dijken combineren we faalkansen van verschillende delen van een dijk en de bijbehorende faalmechanismen tot één overstromingskans. Het 'lengte-effect' speelt hierbij een belangrijke rol, omdat de overstromingskans toeneemt naarmate de dijk langer is.

De huidige manier van combineren wordt vaak als conservatief beschouwd, wat mogelijk kan leiden tot instabiele en (te) "grote" projecten. Het HWBP Kennis & Innovatieagenda (KIA) project 'Realistisch ontwerpen met lengte-effecten' heeft als doel om het begrip van lengte-effecten te verbeteren en bestaande werkwijzen breder toepasbaar te maken binnen de landelijke HWBP-alliantie.

Schematische weergave Plan van Aanpak met diverse werkpakketten (WP)

Terugblik

- De werkpakketten 1 (definitie kernbegrippen) én 2 (literatuurstudie) zijn afgerond.
- De eerste bijeenkomst met de klankbordgroep heeft plaatsgevonden.

Vooruitblik

- Het werkpakket 3 (dataverzameling/case studies) wordt opgestart, waarbij onder andere de HHNK casus rond normtraject 13-6 Enkhuizen-Medemblik wordt uitgewerkt.

2.3 Toekomstige opgave

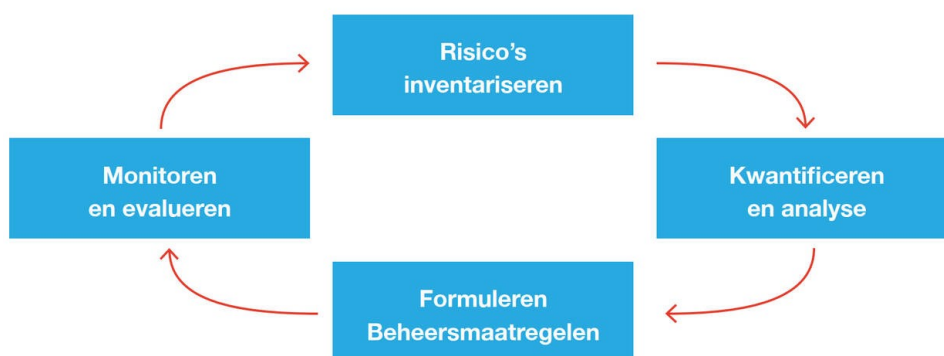
Na afronding van de lopende versterkingsprojecten binnen het HWBP wordt op de volgende trajecten (mogelijk) nog een opgave voorzien: Texel, Medemblik – Enkhuizen, Enkhuizen-Schardam, Zeesluis Edam en Amsterdam (Schellingwoude en Durgerdam).

Op basis van de beoordelingsresultaten uit de eerste Landelijke Beoordelingsronde (LBO-1) wordt deze opgave globaal ingeschat op circa 50 tot 75 kilometer. Uiterlijk 2050 moet HHNK ervoor zorgen dat alle trajecten aan de norm voldoen. De opgave kan nog worden bijgesteld aan de hand van de uitkomsten van de tweede Landelijke Beoordelingsronde (LBO-2). In het komende traject wordt de langere termijn opgave van HHNK besproken in programmeergesprekken met de PD-HWBP.

3 Programmarisico's

Risicomanagement is een vast onderdeel van de project- en programmabeheersing binnen HHNK. Aan de voorziene risico's worden beheersmaatregelen gekoppeld, waarbij ook de kans en het mogelijk gevolg van de risicogebeurtenis worden meegewogen. Mocht een risicogebeurtenis optreden, dan leidt dit veelal tot hogere toekomstige kapitaallasten dan waar vooraf rekening mee is gehouden. De financiële gevolgen hiervan zullen op dat moment worden verwerkt in de reguliere P&C-producten van HHNK.

Vier fasen binnen het risicomanagementproces

HWBP-2

Het project Markermeerdijken heeft een herbeschikking ontvangen voor de wijzigingsdossiers waar al overeenstemming over was bereikt. Tegelijkertijd is de verleende beschikking geïndexeerd naar een actueel prijspeil. We hebben hierop eind 2024 een aanvullend voorschot ontvangen, waardoor een gunstiger voorfinancieringspositie is bereikt.

Begin 2025 is een nieuwe herbeschikking aangevraagd voor de wijzigingsdossiers waar eind 2024 overeenstemming over is bereikt. Met deze aanvullende beschikking kan een hoger voorschot voor 2025 worden aangevraagd.

De gesprekken over de laatste nog overeen te komen wijzigingsdossiers verlopen goed, waarbij het de verwachting is dat er in het tweede triaal 2025 overeenstemming over wordt bereikt.

HWBP

Nu de programmering van het landelijke HWBP flink op stoom is en de projecten door prijsstijgingen en omgevingscomplexiteit (onder andere stikstof) kostbaarder worden, ontstaat er steeds meer druk op de landelijk beschikbare financiële middelen.

De in de waterwet (tot 2028) vastgelegde jaarlijkse inleg van de waterschappen en het Rijk in het Deltafonds is onvoldoende om de gezamenlijke opgave tot 2050 te dekken. Om deze reden werken de waterschappen en het Rijk aan de herijking van het landelijke HWBP.

De uitkomst van dit herijkingsproces is op dit moment nog onzeker. Het uitblijven van toekomstbestendige afspraken over de herijking van het HWBP kan mogelijk tot jaarlijks hogere en/of voor langere tijd voorfinancieringskosten voor HHNK met zich meebrengen.

4 Scope, tijd en geld

4.1 HWBP-2

4.1.1 Scope

De totale opgave van de onder het HWBP-2 te versterken aantal kilometers dijk is 100,73 km. Deze scope is uitgebreid met enkele HWBP-koppelstukken, waardoor de totale scope van 105,28 km bedraagt.

Tabel 1: Prognose van de kilometers te versterken dijk lengte.

HWBP 2 nr.	Naam project	Dijklengte T3 (km)	Dijklengte T1 (km)	Vershil (km)
Diverse	Afgeronde projecten	70,47	70,47	-
W2-004	Markermeerdijken	30,26	30,26	-
	Scope HWBP-2	100,73	100,73	-
Extra scope				
Diverse	Afgeronde meekoppelkansen (o.a. Koegraszeedijk, WZDT)	1,35	1,35	-
HWBP	Koppelstuk Durgerdam	0,65	0,65	-
HWBP-2	Durgerdam	1,00	1,00	-
HWBP	Koppelstuk Markermeerdijk (Kinselmeer en Barnegat)	1,55	1,55	-
	Totaal scope	105,28	105,28	-

4.1.2 Tijd

In de onderstaande tabel wordt aangegeven wanneer wordt verwacht dat het project gereed is, dat wil zeggen dat de veiligheid op orde is. Er wordt een probabilistische planning gehanteerd, wat betekent de meest waarschijnlijke uitkomst waarbij de (tijds-) risico's zijn doorgerekend in de planning.

Tabel 2: Planning 'Veiligheid op orde' geeft een overzicht van mijlpalen per project in de tijd.

HWBP 2 nr.	Naam project	Dijk veilig T3	Dijk veilig T1	Vershil (maanden)
W2-004	Markermeerdijken	Juni-27	Juni-27	-

4.1.3 Geld

Het programma HWBP-2 geeft de geprognoseerde uitgaven per project in totalen weer.

Tabel 3: Prognose

HWBP-2 nr.	Naam project	Prognose T3 (x € 1 mln.)	Prognose T1 (x € 1 mln.)	Vershil (x € 1 mln.)
Diverse	Afgeronde projecten	553,5	553,5	-
W2-004	Markermeerdijken	807,3	808,1	0,8
	MMD Fase 0	1,6	1,6	-
	MMD Dijk op Veen	3,0	3,0	-
	Durgerdam	5,9	5,9	-
	Totaal	1.371,3	1.372,1	0,8

De dekking (financiering) van de projecten is als volgt:

Tabel 4: Financiering

HWBP-2 nr.	Naam project	Prognose T1	Bijdragen van derden	Koppel stukken HWBP	Bijdrage HHNK	Subsidie HWBP-2
		(x € 1 mln.)	(x € 1 mln.)	(x € 1 mln.)	(x € 1 mln.)	(x € 1 mln.)
Diverse	Afgeronde projecten	553,5	16,5	4,9	7,9	524,2
W2-004	Markermeerdijken	808,1	-	22,7	14,6	770,8
	MMD Fase 0	1,6	-	-	0,6	1,0
	MMD Dijk op Veen	3,0	-	-	-	3,0
	Dursterdam	5,9	0,1	2,3	0,3	3,1
	Totaal	1.372,1	16,6	29,9	23,4	1.302,1

Programmakrediet HWBP-2

In 2023 heeft het CHI voor het laatst ingestemd (22.0936493) met het ophogen van het totale HWBP-2 programmakrediet voor investeringsuitgaven naar € 1.305,6 miljoen. Hiervan valt een bedrag van € 8,7 miljoen onder verantwoording van de afdeling Waterveiligheid en niet onder het programma HWBP. Zodoende blijft een krediet van € 1.296,9 miljoen over waar het programma HWBP-2 verantwoording over aflegt. Hiervan is € 1.216,8² miljoen uitgegeven inclusief nog openstaande verplichtingen.

De afgegeven totale financiële raming van € 1.372,1 miljoen bestaat voor het overgrote deel uit investeringsuitgaven, maar bevat ook exploitatie-uitgaven welke jaarlijks direct in het HHNK-resultaat worden verantwoord. Het verstrekte krediet geldt echter alleen voor het doen van investeringsuitgaven, waardoor de totale financiële raming en het verstrekte krediet niet 1-op-1 met elkaar zijn te vergelijken.

Voorfinanciering

De projecten binnen de HWBP-2 subsidieregeling worden op nacalculatie en voor 100% gesubsidieerd. Er is geen sprake van een projectgebonden eigen bijdrage. In dezelfde subsidieregeling is een maximum aan bevoorschotting van de subsidiegelden vastgelegd. Daarnaast kunnen er andere redenen zijn waardoor HHNK nog geen subsidiegelden tegenover reeds gemaakte kosten kan plaatsen. Hierdoor is sprake van voorfinanciering door HHNK, waarvan de rentekosten niet subsidiabel zijn. Eind maart 2025 was sprake van voorfinanciering door HHNK van € 139,6 miljoen. Binnen HHNK wordt geen project- / programma-financiering toegepast. De totale rentekosten van HHNK zijn opgenomen in de begroting, het meerjarenperspectief en hierover wordt verantwoording afgelegd in de concern brede triaalrapportages en in de jaarstukken (2024 € 5,2 miljoen).

² Dd. 10-04-2025

4.2 HWBP

4.2.1 Scope

Op dit moment wordt er gewerkt aan diverse dijkversterkingsprojecten in verschillende fases.

De vermelde koppelstukken vallen onder de HWBP-opgave, maar de rapportage over tijd en geld is meegenomen onder HWBP-2 in paragraaf 4.1. en zichtbaar in tabel 1.

Tabel 5: Onderhanden werk HWBP.

HWBP nr.	Naam project	Dijklengte in km
3S	Koppelstuk Markermeerdijk	0,650
3Y	Koppelstuk Durgerdam	1,550
3O	Den Oever-Den Helder	12,989
3E	Haukesschutsluis (Wieringermeerkering)	Kunstwerk
3L	Helderse Zeewering	5,271
3Z	Havendijk Den Helder	0,959
3AG	Katwoude 11a/12a	2,800
3AF	Katwoude 12b	0,286
3AC	Monnickendam Binnenstedelijk	1,768
3AD	Monnickendam Zeedijk	3,887
3AE	Schellingwoude	2,127
33T	Samenwerken aan Kunstwerken	Innovatie
33AN	Realistische ontwerpen met lengte-effecten	Innovatie

Het innovatieproject *Samenwerken aan Kunstwerken* betreft een innovatieproject met als doel kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking rondom de aanpak van versterking opgaves van kunstwerken. Het innovatieproject *Realistisch ontwerpen met lengte-effecten* heeft tot doel om het begrip van lengte-effecten te verbeteren en bestaande werkwijzen breder toepasbaar te maken.

4.2.2 Tijd

In onderstaande tabel zijn de fases waarin de projecten zich bevinden aangegeven.

Tabel 6: Overzicht van de lopende projecten per fase.

HWBP nr.	Naam project	Verkenning ->	Planuitwerking ->	Realisatie ->
3S	Koppelstuk Markermeerdijk			
3Y	Koppelstuk Durgerdam			
3AG	Katwoude 11a/12a			
3AF	Katwoude 12b			
3O	Den Oever-Den Helder			
3AD	Monnickendam Zeedijk			
3L	Helderse Zeewering			
3Z	Havendijk Den Helder			
3E	Haukesschutssluis (Wieringermeerkering)			
3AC	Monnickendam Binnenstedelijk			
3AE	Schellingwoude			

Toelichting

De projecten Monnickendam Zeedijk, Helderse Zeewering en Havendijk Den Helder gaan gedurende dit jaar over van de projectfase verkenning naar de projectfase planuitwerking.

4.2.3 Geld

Het uitgangspunt in de subsidieregeling HWBP is dat per projectfase een subsidiebeschikking door de PD HWBP wordt afgegeven op basis van een voorcalculatie. De subsidiebeschikking wordt afgegeven voor 100% van de geraamde kosten, waarbij 90% wordt gedekt door subsidie en 10% door het waterschap.

Projecten met het label 'Innovatie' worden voor 100% gedekt door subsidie op basis van nacalculatie. Binnen HHNK zijn de projecten Samenwerken aan Kunstwerken en Realistisch ontwerpen met lengte-effecten beide projecten met het label 'Innovatie'.

Programmakrediet HWBP

Bij de start van de HWBP-opgave binnen HHNK rond het jaar 2014 was alleen een (te) grove raming van de uitgaven te maken, waarbij ook sprake was van een zeer instabiele scope. Dit was de reden

om niet op dat moment in één keer voor de gehele opgave een (investerings-)programmakrediet aan te vragen. Het algemeen bestuur heeft destijds ingestemd om het programmakrediet in delen beschikbaar te stellen om zodoende voortschrijdend inzicht een plek te kunnen geven. Het beschikbaar gestelde krediet voor uitgaven binnen de HWBP-projecten bedraagt tot nu toe € 120,4 miljoen. Dit bedrag is tot stand gekomen door verschillende besluiten van het algemeen bestuur.

Het beschikbare krediet is op korte termijn nog afdoende voor de werkelijke uitgaven en de al aangegane verplichtingen van de afgeronde en lopende projecten. Om ook in de nabije toekomst rechtmatig uitgaven te kunnen blijven doen is een uitbreiding van het beschikbare krediet noodzakelijk. In 2025 wordt hiervoor een voorstel opgesteld en voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Tabel 7: Financieel kader (100% subsidiebeschikking) versus prognose per projectfase.

HWBP nr.	Naam project	Financieel kader (x € 1.000)	Prognose T3 (x € 1.000)	Prognose T1 (x € 1.000)
3S	Koppelstuk Markermeerdijk (verkenning + realisatie)	25.266	25.266	25.266
3R	Koppelstuk Durgerdam (verkenning)	Nog niet beschikt	2.319	2.619
3AA/3AF	Katwoude 11a/12a/12b (planuitwerking + realisatie 12b)	3.357	3.191	3.291
3AG	Katwoude 11a/12a (realisatie)	55.598	59.192	58.905
3O	Den Oever-Den Helder (planuitwerking)	4.306	5.256	6.227
3AD	Monnickendam Zeedijk (verkenning)	2.295	3.515	3.561
3L	Helderse zeewering (verkenning)	1.252	1.252	900
3Z	Havendijk Den Helder (verkenning)	2.080	2.080	1.817
3E	Haukesschutsluis (Wieringermeerkering) (verkenning)	1.712	1.769	1.769
3AE	Schellingwoude (verkenning)	807	685	681
	Programmakosten (2024-2026)	1.426	1.426	1.426
33T	Samenwerken aan Kunstwerken (innovatie)	3.000	3.000	3.000
33AN	Realistisch ontwerpen met lengte-effecten (innovatie)	697	697	697
	Subtotaal	101.796	109.621	110.159
	Afgeronde projectfasen	41.248	35.238	35.238
	Totaal	143.044	144.859	145.397

Toelichting

Koppelstuk Durgerdam

- De verhoogde prognose volgt uit de tussentijdse afspraak met betrekking tot de verantwoording van de programmakosten.

Den Oever-Den Helder

- De aanvullende scope is verwerkt in de prognose. Er worden gesprekken gestart over de mogelijke nadere subsidiabele kosten, ter aanvulling op het huidige financiële kader.

Helderse Zeewering / Havendijk Den Helder

- De verkenningsfase verloopt voorspoedig en de prognose hierop aangepast.

Monnickendam Binnenstedelijk (verkenning)

- Deze projectfase is toegevoegd aan afgeronde projecten. De verkenningsfase is geëindigd in de vaststelling van een 'VKA zonder opgave'.

Projectgebonden eigen bijdragen

Op grond van afspraken in het Bestuursakkoord Water en de formele vastlegging hiervan in de Waterwet ontvangen de waterschappen 100% subsidiebeschikking op basis van een voorcalculatie. Hiervan wordt 90%³ daadwerkelijk vergoed vanuit het Deltafonds en is het betreffende waterschap zelf risicodragend voor een Projectgebonden Eigen Bijdrage (PGEB) van 10%.

Besluitvorming⁴ binnen de UvW en het Programmabestuur HWBP heeft ertoe geleid dat de waterschappen het verschil tussen de daadwerkelijke PGEB en de beoogde PGEB van 10% inzichtelijk dienen te maken in een openbaar document richting het eigen algemeen bestuur en daarmee ook richting andere partners in de alliantie.

Over de periode 2014-2024 is van de afgeronde HWBP-projectfases € 6,2 miljoen geormerkt voor nog niet afgeronde en toekomstige HWBP-projectfases. Dit bedrag betreft het verschil tussen de werkelijke uitgaven en de uiteindelijke subsidievestigingen. Van dit bedrag is € 3,4 miljoen opgenomen in de bestemmingsreserve *HWBP-projecten*⁵.

Voorfinanciering

De projecten binnen de HWBP subsidieregeling worden op voorcalculatie en voor 90% gesubsidieerd. Op basis van de voorcalculatie is er sprake van een projectgebonden eigen bijdrage van 10%. In dezelfde subsidieregeling is een maximum aan bevoorschotting van de subsidiegelden vastgelegd. Daarnaast kunnen er andere redenen zijn waardoor HHNK nog geen subsidiegelden tegenover reeds gemaakte kosten kan plaatsen. Hierdoor is sprake van voorfinanciering door HHNK, waarvan de rentekosten niet subsidiabel zijn. Eind maart 2025 was sprake van voorfinanciering door HHNK van € 3,6 miljoen. Binnen HHNK wordt geen project- / programma-financiering toegepast. De totale rentekosten van HHNK zijn opgenomen in de begroting, het meerjarenperspectief en hierover wordt verantwoording afgelegd in de concern brede triaalrapportages en in de jaarstukken (2024 € 5,2 miljoen).

³ Financiering: 50% Rijk + 40% Waterschappen via de solidariteitsbijdrage. De totale solidariteitsbijdrage wordt door alle 21 waterschappen opgebracht. De verdeelsleutel daarbij is een 50/50-verhouding op basis van het aantal ingezetenen en de WOZ-waarde per waterschap ten opzichte van het landelijke totaal.

⁴ Ledenbrief Unie van Waterschappen (24.0303741)

⁵ Jaarstukken HHNK 2024 (24.1109358)